

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Newsletter

komunitní práce a participace

Odbor pro sociální začleňování (Agentura)

září 2021

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu: CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605

Vážené kolegyně a kolegové,

dovolujeme si vám zaslat stručný přehled novinek a aktivit v oblasti komunitní práce a participace. V termínu 19.-20.8. pořádala Agentura již 19. setkání Platformy pro komunitní práci, tentokrát zaměřené na sběr a diskuzi aktuálních témat v komunitní práci, sdílení zkušeností s její realizací a vzdělávání zaměřené na praktické dovednosti. Záměrem byla diskuze budoucnosti komunitní práce v českém kontextu a sdílení dosavadních zkušeností v metodě komunitní práce. Více o výstupech z Platformy se dočtete níže.

Komunitní práci podporujeme jako jeden z nepostradatelných nástrojů sociálního začleňování i v této nelehké době omezených podmínek pro její realizaci. Procesy sociálního začleňování chápeme nejen jako otázku sociální, ale i **občansko-politickou**. Podporujeme participaci obyvatel ohrožených sociálním vyloučením nejen na individuální úrovni v oblasti sociální a ekonomické, ale také na společenské úrovni v oblasti občanské. Bez jejich aktivního zapojení do rozhodování, realizace aktivit na místní úrovni a spolupodílení se na životě komunity v přirozených podmínkách místního společenství se pravděpodobně sociální vyloučení nezlepší a důsledky tohoto stavu budou nadále dopadat na celou naši společnost.

Doufáme, že vám přinese newsletter naději a inspiraci pro práci ve vašich komunitách.

Za realizační tým

David Beňák, ředitel odboru

Přehled aktualit v oblasti komunitní práce a participace:

- Zemřela **Jiřina Šiklová** (1935–2021) - socioložka, zakladatelka katedry sociální práce, signatářka Charty 77, disidentka:
 - V podcastu [ČAS OD ČASU](#) pořadu České asociace Streetwork cituje, že „*pohled na obecní chudé je zprávou o bohatství společnosti.*“
 - V doslovu ke knize [Amendar: Pohled do světa romských osobností](#) (Muzeum romské kultury, 2018) Jiřina Šiklová píše: „*Současně jsem ráda, že část této elity romské národnosti osobně znám, když přijedou do Prahy, pozvu je na kafe, stejně jako oni mně, případně u mne přespí, stejně jako já u nich, když jsem tam někde na návštěvě. Dám jim k dispozici klíče od svého bytu a obdobně oni mně říkají: „Až odejdeš, tak zamkni a hod' ty klíče zpět do schránky, nebo dej je tady do toho květináče vpravo.“ A že já jsem gadži a oni Romové??? No, o tom jsme se snad ani nikdy nebavili. Proč taky?*“
- Nejen pro zástupce místních samospráv doporučujeme knižní edici [PARTICIPÁCIA](#) Úřadu zmocněnce vlády SR pro rozvoj občanské společnosti:
 - [Metodika zapájania zraniteľných skupín na lokálnej úrovni](#)
 - [Hlas menšín - Dvanásť prípadových štúdií zo zapájania zraniteľných skupín do tvorby verejných politik](#)
 - [Participatívne procesy v praxi - čítanka participatívnej tvorby verejných politik](#)
 - nebo shlédnout video záznam [Hlas menšín – neviditeľní občania](#)
- V americkém dokumentárním filmu [NAŠE MĚSTA](#) (2021) nacházejí jeho tvůrci vazby mezi osobními příběhy, akcemi komunity i historií a upozorňují na sílu lokálních aktivit a rostoucího sociálního hnutí lidí, kteří se věnují zlepšování svých měst. Film se

zaměřuje na úspěšné místní iniciativy a zkoumá, jak smysl pro komunitu a společná touha po změně může lidem a městům pomoci najít jinou cestu do budoucnosti.

- V termínu 23.9.2021 proběhne online konference [Hradecké dny sociální práce 2021](#) – v sekci [Politické výzvy pro oblast sociální práce](#) bude za ASZ představen příspěvek *Občanská participace v sociálním začleňování*.
- V [aktuálním rozhovoru pro Českou asociaci Streetwork](#) uvádí pracovník s mládeží Tomáš Klumpar ke spolupráci s komunitou:
 - „Metody, to nedokážu úplně říct, ale co si z toho odnáším je přístup credible messenger, tedy uvěřitelný „posel“, člověk, který mladým lidem předává určitou zprávu, vzor, hodnoty a je jim blízko. Je to dospělý, který má nějakou podobnou zkušenost, pochází třeba z jejich komunity a ví, jak ten život dokáže být tvrdý. Celkově mě zaujala síla komunity, rychlá reakce lidí a nejenom pracovníků, to, že iniciativa často vzniká zespoda – sousedi vidí, že se něco děje, tak si řeknou: „Co s tím uděláme?“, osloví nějaké banky nebo místního podnikatele, získají peníze a otevřou klub pro mladé, kde mohou trávit čas.
 - ...
 - *U nás je komunita přece jen poznamenaná dobou komunismu a vzájemné nedůvěry, čekáme, že se o nás postará stát, nebo místní vláda na úrovni obce, kraje. V USA jsem cítil hodně velkou sílu komunity, která vždy reaguje, a to mi přijde zásadní. Zároveň silná komunita dokáže ustát individuum každého svého člena, dokáže mu dát individuální podporu, vytváří prostředí – přijímající, podporující, reagující na aktuální výzvy.“*
- Aktuálně podporuje [Nadace VIA](#) ve spolupráci s ASZ **aktivizaci lídrů** v romských komunitách na Frýdlantsku, v Litvínově-Janově, Přerově, Třinci, Budišově nad Budišovkou a Opavě.
- Od května vzděláváme obce a místní partnery v **Komunitní práci a participaci**. Připravujeme e-learningový kurz a realizovali jsme 2 webináře:
 - 26.5. Význam občanské participace v sociálním začleňování (24 účastníků)
 - 1.6. Úvod do komunitní práce v obcích se SVL (31 účastníků)
- V rámci [pracovní skupiny pro zpracování metodiky pro účast zástupců občanské společnosti v participativních procesech](#) při RVNNO spolupracujeme na specifické části metodiky k **zapojování marginalizovaných skupin obyvatel**.
- Ve dnech 19.-20. srpna se v Praze uskutečnilo setkání **Platformy pro komunitní práci** s hlavním tématem [Kam kráčí komunitní práce v ČR?](#):
 - s účastí 55 aktérů z 26 organizací z celé ČR (od Třince, přes Frýdlant až po Aš)
 - s 8 diskuzními příspěvky od samotných aktérů v komunitní práci
 - se třemi vzdělávacími workshopy a 24 litry spotřebované kávy
 - s aktivní diskuzí účastníků na aktuální témata v komunitní práci:
 - *Jak zahájit komunitní práci "na zelené louce"?*
 - *Jak komunikovat o komunitní práci?*
 - *Komunitní práce jako služba, nikoli projekt*
 - *Udržitelnost komunitních center*
 - *Vzdělávací potřeby komunitních pracovníků a jejich role*

- Příští rok se bude celé číslo časopisu **Sociální práce (2/2022)** věnovat participaci:
 - prakticko-publicistické texty posílejte do 8. 2. 2022 na e-mail publicistika@socialniprace.cz
 - vydání je plánováno na 31. 3. 2022
- Přehled **dotačních a vzdělávacích programů Nadace VIA** využitelných pro komunitní práci a podporu leaderů z komunit:
 - **Do října** mohou děti a mládež ve věku cca 12-18 let žádat z **Dobrodružných mikrograntů** o malé venkovní projekty do 2 000 Kč pro svoje menší kamarády, vrstevníky nebo sousedy.
 - Zároveň je možné žádat o tzv. rychlé granty do 40 000 Kč zaměřené na hájení veřejného zájmu v komunitách. Uzávěrka je průběžná. Více zde: www.nadacevia.cz/nabidka-programu/ziva-komunita/rychle-granty
 - 1. - 3. října proběhne v Olomouci interaktivní a zážitkový seminář **komunitního mapování** pod vedením Lenky Duškové. Na tento seminář je možné využít cestovní grant, který pokryje část nákladů spojených s ubytováním a cestou. Více informací zde: www.nadacevia.cz/nabidka-programu/ziva-komunita/seminare

Za celý tým ASZ vám děkuji za spolupráci a přeju hezký den

Michal Kandler – Expert na komunitní práci a participaci

e-mail: michal.kandler@mmr.cz